

מתוק מדבש

שנה שביעית - גיליון 262
פרשת ויצא תשפ"א

לקט חידושי תורה מתוך שיעור פרשת השבוע שנאמרו ע"י
הרב ברוך בוקרה שליט"א
ספית הכנסת 'ספית יוסף' בשעת אולגה
ניתן לשמוע את שיעורי הרב ב'קול הלשון' במלפון 073-2951228

שיעור 'בואי כלה' על פרשת השבוע:
יום שישי בשעה 15.00

השיעור ישודר בל"ג בקול הלשון'
(להאזנה 03-6171111
לוחצים כוכבית ובחורים)

ביום שבת קודש
14.30 שיעור פרשת שבוע
15.30 מנחה
ביהכ"נ 'בית יוסף' א.ת.ג, אולגה

מכר עשו את הבכורה ליעקב, הפך הוא להיות הגדול ולכן ראוי הוא לקבל את לאה הגדולה.

יעקב מבין זאת רק בבוקר מדבריה של לאה אליו. וזה שנאמר 'ויהי בבוקר והנה הוא לאה' דהיינו בבוקר יעקב הבין ש'הנה הוא - לאה' דהיינו שהוא צריך לקחת לחלקו את לאה כי הרי הוא הבכור. **מתוק מדבש!**

מלא שבוע זאת ונתנה לך גם את זאת... (כט', כז')

רש"י: מלא שבוע זאת - דבוק הוא, שבוע של זאת, והן שבעת ימי המשתה...

כתב בעל 'מנורת המאור' זיע"א: 'השמחה של שבעת ימי המשתה מניין לנו? מיעקב אבינו שעשה משתה שבעת ימים ולקח את רחל'...

כיו"ב מובא ב'פרקי דרבי אליעזר': ר' יוסי אומר מנין אנו למדין שבעת ימי המשתה? מיעקב אבינו משנשא את לאה עשה שבעת ימי המשתה, שנאמר (בראשית כ"ט) 'מלא שבוע זאת'... ונאספו כל אנשי המקום לגמול חסד עם יעקב שנאמר 'ויאסוף לבן את כל אנשי המקום ויעש משתה' וכתב בספר 'פניני הלכה' לרב אליעזר מלמד שליט"א: 'מצווה על החתן והכלה שישמחו שבעה ימים ולא יעשו מלאכה ולא יעסקו במסחר, אלא יאכלו וישתו וישמחו יחד (כמובא בשו"ע אה"ע סד', א'). ודבר זה נתקן על ידי משה רבנו (ירושלמי מ"ק י', ז') וכפי הנראה מנהג זה היה קיים בין נכבדי האומות עוד לפני מתן תורה, כפי שמצאנו שאמר לבן הארמי ליעקב אבינו: 'מלא שבוע זאת' ומשה רבנו ראה שהוא מנהג נכון שישמח החתן עם הכלה שבעה ימים, ועל כן תיקן זאת לישראל (ע"פ הרמב"ן שם) **מתוק מדבש!**

מלא שבוע זאת... (כט', כז')

רש"י: מלא שבוע זאת - דבוק הוא, שבוע של זאת, והן שבעת ימי המשתה...

בברכה אחרונה של שבע ברכות הנישואים מברכים: 'אשר ברא ששון ושמחה, חתן וכלה, גילה רינה דיצה וחדווה, אהבה ואחוה שלום ורעות'.

והנה בתחילת הברכה יש שתי לשונות של שמחה, ולאחר מכן נכנס המילים 'חתן וכלה', ולאחר מזה יש עוד שמונה לשונות של שמחה, ולכאורה מדוע הכניסו את המילים 'חתן וכלה' באמצע?

מתרץ נפלא בגיליון 'טהר לבנו' בשם חברו הצדיק רפאל ישראל פלדמן שליט"א: שמונה לשונות השמחה שנכתבו אחרי 'חתן וכלה' רומזים שיזכו ללידת זכר, ולשמחת הברית ביום השמיני, כי עיקר הנישואין בישראל זה בכדי שנזכה לגדל בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות. ושתי לשונות השמחה שבתחילת הברכה באים לרמז שגם החתן וגם הכלה שניהם חייבים להתחיל את הנישואין ברגל ימין, מתוך ששון ושמחה, ואז יזכו לכל שמונה

אם יהיה א-לוקים עמדי ושמרני בדרך... ושבתי בשלום אל בית אבי והיה ה' לי לא-לוקים (כח', כ"כא')

רש"י: ושבתי בשלום - שלם מן החטא, שלא אלמד מדרכי לבן... מנין לרש"י שיעקב ביקש לשוב שלם מן החטא? אולי הוא ביקש לשוב שלם בגופו?

מדייק נפעל ה'פנינים יקרים': מדוע יעקב אומר 'ושבתי' ולא אומר 'השיבני ה' כמו שביקש 'ושמרני בדרך'...?

התשובה היא: חז"ל אמרו 'הכל בידי שמים חוץ למיראת שמים', בכל הקשור ליראת שמים האדם צריך לשמור את עצמו ולהתחזק והקב"ה מסייע לו. ולכן, אם אנו רואים שיעקב אומר 'ושבתי' משמע שמדובר בדבר שתלוי בעבודה עצמית שלו ולא בדבר שתלוי בקב"ה, ולכן חייבים לומר שמדובר בבקשה על חזרה בשלימות רוחנית וביראת שמים ולכן ביאר רש"י 'שלם מן החטא'. **מתוק מדבש!**

ויאמר לבן טוב תתי אותה לך מתתי אותה לאיש אחר שבה עמדי (כט', יט')

שאלתם את עצמם איך יתכן שלבן הארמי - אבי עובדי העבודה זרה בעולם, לוקח חתן בן תורה כמו יעקב אבינו? מסביר נפלא רבי נפתלי מרופשיץ זיע"א (וכ"כ בנועם מגדים): לבן ידע והכיר את בתו רחל שהיא צדקנית. הוא גם ידע ש'חכמת נשים בנתה ביתה' וממילא אם הוא יחתן אותה עם אדם רשע מאנשי עירו יהיה בכוחה להפוך אותו לירא שמים וצדיק. כמו כן הוא ידע שיעקב אבינו כל כך צדיק שאם הוא יתחתן עם אישה מרשעת מאנשי עירו יהיה בכוחו להפוך אותה ליראת שמים ולצדקת. וכך יהיו בעירו עוד שני בתים של צדיקים.

ולכן אומר לבן ליעקב 'טוב תתי אותה לך מתתי אותה לאיש אחר' כי כך יהיה בחן רק בית אחד של תורה ולא שני בתים. **מתוק מדבש!**

ופצנין כדאיות' איתא דפגיונותא

אחד נכנס לתרדמא את הרבה מתחנת דלק ותוק כד'

כך קנה מהחנות מיט מינרלייט 10 ₪.

הוא אומר דאמתו רבקה ראית מה זה? אומר מיט

אולגה 10 ₪ ואומר פגיון 5.80 ₪. איזה זלזל שהאולגה

לא נוסע על מיט'...

ויהי בבוקר והנה היא לאה (כט', כה')

המילה 'היא' כתובה בספר תורה עם ו' ויהי הוא לאה' מסביר נפלא ה'פנינים יקרים': הקדמה א': מובא במדרש שבילילה יעקב היה קורא לה 'רחל' והיא (לאה) הייתה עונה לו. ובבוקר כשראה שהיא לאה אמר לה 'למה רימית אותי?' אמרה לו 'ולא כך ענית לאביך אנוכי עשו בכורך?' הקדמה ב': מובא במדרש שלאה הייתה מיועדת לעשו ורחל ליעקב כי 'הגדולה לגדול והקטנה לקטן'. אבל כאשר

הברכות הכתובים בהמשך הברכה וכמו כן יזכו לשמחת הברית ביום השמיני. **מתוך תפילה!**

רציון וסיפור - מסירות נפש מצילת חנוכה

הייתי ביום אכלני חורב וקרח בלילה... (לא, מ')

כל אב ואם שואלים את עצמם כיצד נצליח בחינוך ילדינו? כיצד נגרום להם ששלהבת הנר תהא עולה מאליה והם יגדלו לחיות חיים של תורה ויראת שמים ויעמדו בניסיונות החיים?

ובכן, את התשובה לכך קיבלנו מיעקב אבינו שזכה שמיטתו שלמה והצליח לגדל שנים עשר שבטי י-ה קדושים וטהורים... לא בבני ברק ולא בעיר תורה וחסידות, אלא ב'פדן ארם' ליד לבן הארמי המכשף שכולו טומאה ועבודה זרה. איך הוא הצליח?

יעקב אבינו בורח לחרן. הוא חסר כל, רדוף ע"י אחיו הכועס עשיו, שמתחרט על מסירת הבכורה ליעקב, מלא חששות. את הרכוש שלקח מבית אביו נאלץ למסור לאליפז, בנו של עשיו, שרץ במצוות אביו, להרוג אותו. 'רחם עלי וקח את רכושי', אומר לו יעקב, 'הרי עני חשוב כמת'. ואליפז מסכים, הוא לוקח את כל אשר ליעקב ומשאיר אותו בבגדו ובמקלו בלבד.

גם בבית דודו לבן, הוא לא מלקק דבש. מסתבר שמנסים לתכמן אותו שם ביום ובלילה, הוא עובד בפרך עבור כל שקל שהוא מרוויח, ובהגיע יום השידוך המיוחל עם רחל, הוא מגלה שלבן עשה לו תרגיל ושידך לו את ביתו הבכורה לאה לאישה. כעת הוא יצטרך לעבוד עוד שבע שנים עבור רחל. והוא עושה כן.

במשך כל התקופה הזו נולדים לו ילדים: מלאה אשתו, משפחותיה, בלהה וזלפה, ולבסוף מרחל, שהייתה עקרה ונפקדה. שנים עשר ילדים, בלי עין הרע. יעקב היה איש עסוק עד מעל לראש, הוא היה צריך לפרנס את משפחתו, לפרוע את התחייבויותיו ללבן ובמדרש מובא שבתוך כל זה, כל אותן עשרים שנות עבודה עמל ויזע הוא גם לא ישן בלילות: 'ותידד שנתי מעיני'. מה הוא כן עשה? למד תורה. בקיצור, אין לו מנוחה לא ביום ולא בלילה.

אז איך, בתוך כל זה הצליח יעקב לגדל שנים עשר ילדים למופת, שכולם היו צדיקים? נכון, תפקידן של האימהות הוא קריטי וחשוב להצלחת הילד, גידולו וחינוכו, אך יעקב, כראש המשפחה חייב היה לתת את הקו החינוכי שלו בכדי שהמלאכה תצלח בידו.

יתרה מזו - לילדיו של יעקב לא היה בית ספר, צהרון או תלמוד תורה. גם לא חוגים וטיולים שנתיים. הם נולדו בגלות, בתוך בית של תרבות זרה, עם השפעות רעות מחרן שנקראת 'חרון אף של מקום' על שום הדרכים הקלוקלות של יושביה, ובכל זאת, נשארו שלמים, תמימים וצדיקים. כיצד הדבר אפשרי?

אחים יקרים! התשובה היא פשוטה: בחיים יש שתי אפשרויות, או שאתה משפיע, או שאתה מקבל. אין וואקום. ליעקב היו שתי אופציות: לבוא לחרן, לקלוט את מנהגי המקום ותרבותו ולהיות אחד מכולם, או להביא

בשורה. ויעקב הביא בשורה. הוא דבק בדרך אבותיו, אברהם ויצחק, ודווקא בתוך כל הקשיים והניסיונות, העולם החומרי ושקריו של לבן הצליח להתמודד ולעמוד מולם בגאון. לא סתם נאמר: 'גאון יעקב'.

כאשר החינוך הוא ללא פשרות וההורים דבקים במסירות נפש בדרך ישראל סבא, מבלי להביט על קשיי העולם והשפעותיו, אזי העולם סביב בטל ומבוטל והדור הבא גדל עם אמונה ושליחות של מסירות נפש ונאמנות מוחלטת לתורה ולקב"ה... (ע"פ מאמר של נ, טוכפלד)

ובעניין מסירות נפש להלן סיפור נפלא - מובא כלשונו של בעל המעשה כפי שסופר בקו 'השגחה פרטית':

נולדתי בעיר סודן שבאתיופיה. רוב היהודים בסודן גרים במרוכז בקצה העיר, אבל משפחתי התגוררה במרכז העיר, ובגלל האנטישמיות ששררה ברחובות היינו צריכים להסתיר את יהדותנו - ליד הנוצרים להיחשב כנוצרים וליד המוסלמים להיחשב כמוסלמים, כשבעצם אנחנו לא זה ולא זה.

כשאחי נולד היה פחד גדול שמא ילשינו שעורכים לו ברית מילה. בחסדי השם, הוא נולד מהול.

הוריי לא ידעו הרבה על יהדות, אבל דבר אחד אימא שלי הזהירה אותי תמיד: לא להיכנס לבתי תיפלה של גויים. לא למסגדים ולא לכנסיות. חלילה וחס. אנחנו יהודים! אסור לנו להיכנס למקומות הטמאים הללו.

כאשר עלינו ארצה שיכנו אותנו ביישוב 'כרמל' שליד חיפה. קיבלתי מקום בפנימייה ולמדתי בבית ספר שאין לו כל זיקה ליהדות. יום אחד ערכו לנו טיול מיוחד להכרת האזור, ולקחו אותנו לכל מיני אתרים, ביניהם גם אתר משוקץ - הכנסייה הנוצרית באזור.

כאשר ראיתי את הבניין והצלמים שבחוץ הבנתי מיד שזה מקום שאסור לי להיכנס אליו. אימא הרי הזהירה אותי באלפי אזהרות. כשגרנו בסודן, בין הגויים, בסכנה ובפחד, נשמרתי מכך מכל משמר, ודווקא כאן, בארץ היהודים, אכנס למקום כזה?! היה לא תהיה! הרמתי את ידי לשמים וביקשתי מה' יתברך שיציל אותי מזה.

המארגנים נכנסו למבנה, ולנו אמרו שנמתין עד שנוכל להיכנס. עברה חצי שעה, ועדיין הדבר לא התאפשר. כך חלפה שעה ועוד שעה, עד שהמארגנים התייאשו והמשכנו הלאה.

זה היה מוזר מאוד, הביקור תוכנן עם הגורמים המתאימים. אבל אני ידעתי שהכל בגללי. ה' שמר עלי שלא אכנס למקום טמא. זה הכוח של אימא שלי, שבמסירות נפש שמרה עלינו בסודן שלא נלך למקומות כאלו.

אני בטוח שמסירות נפש זו עמדה לי... בהמשך זכיתי והקב"ה פתח לי את הלב ואת הראש וזכיתי להתקרב ולחזור בתשובה. היום אני גר בבני ברק ונשוי לאשה חרדית יראת שמים מאתיופיה.

'תורה שלמדתי באף (במסירות נפש) היא שעמדה לי'

שבת שלום ומבורך!

לע"נ: אבי מורי ממוס בן גזרה ז"ל ואמי מורת גיטה בת מנטה ז"ל ר' ישראל יחיאל בן יחיא ז"ל / יעקב בן רבקה ז"ל / מימון ספיר בן מוזל טוב ז"ל / רחל (רשל) בת נעימה ז"ל - יונה עזרא בן צ'חלה ז"ל

לחצלת: דקל מלכה - להצלחה כללית / אהובה בת נעמי - רפואה שלימה אורי ישראל - רפוי / סוזן בת ימנה - רפוי / אהרון בן מסעודה - רפוי / דוריאן הודיה בת נעמי - לרפוי / נועם חן בת שולה - להצלחה בניחות